

HRANA ZA EVROPU

KAKO REALIZOVATI STRATEGIJU POLJOPRIVREDE
I RURALNOG RAZVOJA SRBIJE 2014-2024?

Subotica, 22-23. oktobar 2014.

ЕКОНОМСКИ ИНСТИТУТ
ECONOMICS INSTITUTE

1947

Друштво аграрних економиста Србија
Serbian Association of Agricultural Economists

PANEL 1: KAKO REALIZOVATI STRATEGIJU POLJOPRIVREDE I RURALNOG RAZVOJA SRBIJE?

Tema izlaganja: **ZEMLJIŠNA POLITIKA**

Đorđe Bugarin, sekretar Udruženja poljoprivrede, prehrambene industrije i
vodoprivrede Privredne komore Vojvodine Novi Sad

HRANA ZA EVROPU

KAKO REALIZOVATI STRATEGIJU POLJOPRIVREDE
I RURALNOG RAZVOJA SRBIJE 2014-2024?

Subotica, 22-23. oktobar 2014.

Poljoprivredno zemljište je deo teritorije jedne zemlje

- Za osvajanje i/ili očuvanje teritorije se vode ratovi, ginu uglavnom mladi ljudi (budućnost) i uništava se ekonomije i privreda (naročito one) zemlje zbog čije teritorije se vodi rat;
- **Poraženi u ratu** najčešće moraju da predaju deo izgubljene teritorije svoje zemlje;
ali
- **Dođe vreme** da se i u miru (**kada oružje utihne a novac ovlada**) morate boriti za očuvanje teritorije sopstvene zemlje jer postoji stalna opasnost da se teritorija (bez brige o budućnosti) nudi na prodaju **najčešće** po bagatelnoj ceni ne pitajući narod šta on želi i/ili kako će mu biti bez sopstvene zemlje (teritorije) pogotovu onom delu naroda koji od te zemlje živi i kakva ga budućnost očekuje;
- **Nagradno pitanje glasi** : Kome pripada teritorija neke zemlje i ko ima pravo da njome raspolaže u miru ?

HRANA ZA EVROPU

KAKO REALIZOVATI STRATEGIJU POLJOPRIVREDE
I RURALNOG RAZVOJA SRBIJE 2014-2024?

Subotica, 22-23. oktobar 2014.

Ciljevi Strategije (3.2.2.) :

- 1) Rast proizvodnje i stabilnost dohotka proizvođača;
- 2) Rast konkurentnosti i prilagođavanje zahtevima domaćeg i inostranog tržišta i tehničko-tehnološko unapređenje sektora poljoprivrede;
- 3) **Održivo upravljanje resursima i zaštita životne sredine;** (Prioritetno područje promena (3.2.3) : Obezbediti efikasno upravljanje zemljištem i povećanje dostupnosti zemljišnih resursa; unapređenje stanja fizičkih resursa i zaštititi i unapređenje životne sredine i očuvanje prirodnih resursa)
- 4) Unapređenje kvaliteta života u ruralnim područjima i smanjenje siromaštva;
- 5) Efikasno upravljanje javnim politikama i unapređenje institucionalnog okvira razvoja poljoprivrede i ruralnih sredina.

Subotica, 22-23. oktobar 2014.

Poljoprivredna gazdinstva u Srbiji prema površini korišćenog poljoprivrednog zemljišta

	Gazdinstva				Površina korišćenog poljoprivrednog zemljišta			
	broj		%		ha		%	
Ukupno	631.552		100,0		3,437.423		100,0	
Do 2 ha	308.393	579.965	48,8	91,8	373.622	1,586.662	8,0	43,3
2 - 5 ha	182.489		28,9		596.052		17,3	
5 - 10 ha	89.083		14,1		617.281		18,0	
Od 2-10 ha	271.572		43,0		1,213.000		35,3	
10 - 20 ha	32.313		5,1		435.499		12,7	
20 – 30 ha	7.677		1,2		185.846		5,4	
Od 10-30 ha	39.990		6,3		621.345		18,1	
30 – 50 ha	5.352		0,8		203.666		5,9	
50 – 100 ha	4.394		0,7		314.096		9,1	
Od 30-100 ha	9.746		1,5		5,177.762		15,0	
100 ha i više	1.851		0,3		811.362		23,6	

HRANA ZA EVROPU

KAKO REALIZOVATI STRATEGIJU POLJOPRIVREDE
I RURALNOG RAZVOJA SRBIJE 2014-2024?

Subotica, 22-23. oktobar 2014.

Starosna struktura porodičnih poljoprivrednih gazdinstava u odnosu na korišćenje poljoprivrednog zemljišta

	Korišćeno poljoprivredno zemljište, ha						Ukupno gazdinstava
	do 1	1 - 2	2 - 5	5 - 10	10 - 50	Preko 50	
Nosioci porodičnih gazdinstava	179.872 (29,14 %)	121.058 (19,61 %)	178.919 (28,98 %)	87.490 (14,17 %)	44.506 (7,21 %)	5.520 (0,89 %)	617.365 (100 %)
Do 44 god. starosti	26.621 (14,8 %)	14.527 (12,0 %)	22.365 (12,5 %)	13.998 (16,0 %)	12.729 (28,6 %)	2.738 (49,6 %)	92.978 (15,1 %)
Od 45-64 god. starosti	89.936 (50,0 %)	60.287 (49,8 %)	89.281 (49,9 %)	44.970 (51,4 %)	23.588 (53,0 %)	2.567 (46,5 %)	310.629 (50,3 %)
Preko 65 god. starosti	63.315 (35,2 %)	46.244 (38,2 %)	67.273 (37,6 %)	28.522 (32,6 %)	8.189 (18,4 %)	215 (3,9 %)	213.758 (34,6 %)

HRANA ZA EVROPU

KAKO REALIZOVATI STRATEGIJU POLJOPRIVREDE
I RURALNOG RAZVOJA SRBIJE 2014-2024?

Subotica, 22-23. oktobar 2014.

Strategija poljoprivrede doneta je radi vođenja agrarne politike !?

- 1) Zemljišna politika čini osnovu svake agrarne politike – Da li je tako i u Srbiji ? Mislim da nije jer :
 - zemljišna politika nije samo način upravljanja zemljištem u svojini države – ta politika mora da se kreira za celokupno zemljište kao nacionalni resurs;
 - država mora da upravlja, sprovodi i kontroliše sve promene i da podrži poželjne promene nad ukupnim poljoprivrednim zemljištem u Srbiji.
- 2) Vlasništvo čini osnovu svake reforme - Da li i vlasništvo nad poljoprivrednim zemljištem ?
- 3) Srbija se obavezala (SSP) da će omogućiti građanima EU da “pod istim uslovima” kao i njeni građani stiču vlasnička prava na nepokretnostima u Srbiji – Zašto nisu uređeni “isti uslovi” za sve buduće kupce jer vreme ističe ?
- 4) Ustav i zakon u Srbiji ne dopuštaju strancima vlasništvo nad poljoprivrednim zemljištem u Srbiji ali međunarodni sporazumi (SSP) imaju jaču pravnu snagu i oni obavezuju državu Srbiju.

HRANA ZA EVROPU

KAKO REALIZOVATI STRATEGIJU POLJOPRIVREDE
I RURALNOG RAZVOJA SRBIJE 2014-2024?

Subotica, 22-23. oktobar 2014.

Šta uraditi za uspešniju zemljišnu politiku ?

1. Poljoprivredno zemljište ponovo novim Zakonom o poljoprivrednom zemljištu definisati kao prirodno bogatstvo i dobro od nacionalnog interesa;
2. Umesto Uprave za zemljište MPZŽS osnovati Fond za poljoprivredno zemljište radi održivog upravljanja i gazdovanja poljoprivrednim zemljištem u Srbiji sa zadatkom da :
 - uparuje svu ponudu na prodaju poljoprivrednog zemljišta sa poželjnom tražnjom – kontroliše i usmerava promene vlasništva nad poljoprivrednim zemljištem u Srbiji;
 - utvrđuje ko ispunjava uslove i odobrava sticanje vlasništva nad poljoprivrednim zemljištem u Srbiji;
 - iz ostvarenih prihoda od izdavanja zemljišta u državnoj svojini u zakup podržava poželjne kupce poljoprivrednog zemljišta (regres kamata na hipotekarne kredite);
 - obezbeđuje garanciju kod hipotekarnog kreditiranja mladim, obrazovanim farmerima koji žive na selu;
 - preuzima (i transferiše) vlasništvo nad poljoprivrednim zemljištem od onih vlasnika koji svoje zemljište ustupaju radi ostvarivanja prava na tzv. "penziju plus";
 - sufinansira agrarne operacije nad poljoprivrednim zemljištem.

HRANA ZA EVROPU

KAKO REALIZOVATI STRATEGIJU POLJOPRIVREDE
I RURALNOG RAZVOJA SRBIJE 2014-2024?

Subotica, 22-23. oktobar 2014.

3. Obezbediti hipotekarno kreditiranje promene vlasništva nad poljoprivrednom zemljištem;
4. Uvesti zemljišni maksimum odnosno obavezati vlasnika zemljišta da se organizuje kao preduzetnik ili privredno društvo ako poseduje **veće** površine zemljišta od maksimuma;
5. **Značajnije** (po jedinstvenim kriterijumima) oporezovati vlasništvo nad poljoprivrednim zemljištem sa višestrukim **uvećanjem** poreza za zemljište koje se ne obrađuje;
6. Uvesti (po jedinstvenim kriterijumima) poreska **oslobađanja** za one vlasnike zemljišta koji se bave **stočarskom** proizvodnjom;
7. Omogućiti sticanje tzv. "penzije plus" za starije vlasnike zemljišta koji svoje vlasništvo ustupaju Fondu za poljoprivredno zemljište odnosno aktivnom poljoprivredniku

Primer obračuna tzv. "penzije plus":

vrednost poljoprivrednog zemljišta		30.000 evra	
-----	= mesečni iznos penzije	-----	= 250 (200) evra/mesečno
broj meseci predpostavljenog korišćenja penzije		120 (150)	
		meseci	

ČETVRTI POLJOPRIVREDNI FORUM

HRANA ZA EVROPU

KAKO REALIZOVATI STRATEGIJU POLJOPRIVREDE
I RURALNOG RAZVOJA SRBIJE 2014-2024?

Subotica, 22-23. oktobar 2014.

ЕКОНОМСКИ ИНСТИТУТ
ECONOMICS INSTITUTE

1947

Друштво аграрних економиста Србије
Serbian Association of Agricultural Economists

HVALA NA PAŽNJI !

Ekonomski institut, Ulica kralja Milana 16, 11000 Beograd, Srbija, E mail: poljoprivredniforum@ecinst.org.rs
Društvo agrarnih ekonomista Srbije, www.daes.org.rs, E mail: milsevar@eunet.rs